

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Pat[ur] docto[rum] Hiero. rabidos habuit detractores. Audi p[...]
cor q[ue]relas eiusde[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De b. tho. aquinate Fo. LXXI.

facro bapellmate Thomas decerissime noiatus est: vt cunctis dare intelligi
q ipse fururus esset diuine sapieie ab yssus pfundissima. Noia em q imponu
tur diuinitus aliqb: vt ipe doctor in. iij. pre q. xxxvij. ar. ij. testat: semp signiff
cat aliqd gratulru donu eis diuinit^o daru. Sicut Gen. xvij. ca. dictu est Abrae
appellaberis Abraa: qz patre multaz gentiu costitui te. Et Mat. xvj. ca. di
ctu est Petro. Tu es petrus z sup hac petra edificabo ecclesia mea. Quia igit
tur huic sanctissimo doctori sapieie plenitudo erat tribueda: ideo aprissime
Thomas nucupatus est vt nome effectui iungeret. Huius preerea nobilissi
mi doctoris sapieia approbata z confirmata fuit p diuersos sumos pontifices
In Urbanus papa in bulla qua archiepo tholosano z cancellario ecclesie tho
losane ac vniuersis magistris z doctorib: ceterisq: clericis z laicis in ciuitatez
puincia tholosana comozantib: direxit: post mirificas laudes in fauore doctri
ne sci Thome: ita subiugit. Volumus insup z tenore presentiu vobis iniungit
mus: vt dicti bti Thome doctrina tam veridica z catholica sectemini: eamq:
studeatis totis virib: ampliare. Hec ibi. Etia Innocentius papa in sermoe
q incipit. Ecce plus q Salomon hic loquens de scro doctore Thoma de Aq
no ita inqt. Huius doctoris sapieia p ceteris excepta canonica: habet pprieta
tem verbor: modu dicendor: pitate sniaz. Ita vt nunq q cu tenuit inueniat
tur a tramite veritatis deuisse: z qui eum impugnavit semper fuit de verita
te suspectus. Hec Innocentius. Eant ergo nunc emuli: inuidi ac detracto
res hui^o doctoris felicissimi z rabiem desiderioz suoz copleant in finis sui da
mnatioe censuri. Na acuerut linguas suas sicut serpentes: venenu aspidu sub
labijs eoz. Sed sagitte paruuloz facte sut plage eoz: z infirmate sunt contra
eu lingue eoz. Hinc diuus hiero. ad pamachiu in defensione libroz cotra Iou
nianu: sic ait. Inuete sunt platine familie z sciole tm ad detrahendu: q in eo se
doctos ostetare velint si oim dicta laceret. Itex hieronymus de locis z noib:
hebraicaz qstionu: repla incipit. Lu in pncipis libroz: dr sic. Semp em in pa
tulo fortitudo emulos habet: feruntq: summos fulgura montes. Et ad Aug.
hieronym^o: ita inqt. Puerilis est iactantie qd olim facere cosueuerat adolescen
tuli: accusando illustres viros: suo nomini fama querere.

Pat doctor Hiero. rabidos habuit detractores. Audi pcor qrelas eiusde.

Etex pater doctoru diuus hieronym^o in cuius laude Augustinus: in
c quit. Nemo hominu scilicet q hieronymus ignorauit. Pro cuius honore
z gloria minus est omne quod dictu^o etia morib: emuloz multiplici
ter veratus est. Sed nota p reuerentia tate sanctitatis ac beatitudinis q sacra
eloqa ante Hieronymu vartos habuerunt interpretes put colligere potui ab
Irido. in. vj. li. etymol. c. liij. z ab alijs scriptozib: catholicis. Na pmo ante in
carnatione chri annis trecentis qdraginta vno septuaginta interpretes florue
runt: q pmo scripturas veteris testameti de hebreo in grecu transtulerunt. Se
cundo post ascensionem dni annis centu viginti qtuor: a qla scdam translatione
edidit. Tertio post aqila annis qdraginta trib: theodocion alia editione fe
cit. Quarto post theodocionem annis triginta symmachus alia edidit. Nota
hic q theodocion z symmach^o ambo fuerunt iudei pseliti. Dicunt aut comu
niter profelici q de gentib: ad ritu iudeoz sunt couersi. Quinto post symmach
um annis octo vulgaris illa interpretatio inuenta est hierosolymis. Et quia
auctor eius no apparet: ideo sine interpretis nomine quinta editio. vel vulga
ra editio nucupat. Sexto post hanc vulgaram editionem annis fere deciocto.
Magnus grecoru Digenes sexta z septima editione miro labore repperit.
Nam correxit septuaginta interpretes cu Asterico z Obelo. Postmodum sine
his alia edidit interpretatione. Hi ergo sunt q scripturas sacras de hebreo in
grecum verterunt. Sed latinoz interpretu q de greco in latinu transtulerunt:

De beato

vt meminit Aug. quasi infinitus est numerus. **S**olus Hieronymus dicitur in p̄mittina ecclesia de greco trāstulerit in latinū: q̄ sicut ait Aug. Primus dicitur hebreo blā in la-
cristis p̄ponit. Hinc Isidorus in. vi. lib. etymol. c. liij. dicit. Presbyter quoque Hieronymus trāstulit linguarū peritus ex hebreo in latinū eloquū easdē scripturas conuertit eloquēterq̄ transfudit. Cuius interpretatio merito ceteris antefert. Nam est et verborū tenacior et p̄spicuitate sententiē clarior: atq̄ v̄ipote a ch̄riano interprete verior. Hec Isidorus. Propterea Hieronymus in eplā ad Eromatū et Heliodorū ep̄scopos de libris Salomonis: ita inquit. Si cui sane septuaginta interpretū magis editio placet habet eam a nobis olim emendatā. Neque enim noua sic cupidius vetera destruamus: et tamē cū diligētissime legerit sciat magis nostra scripta intelligi: que nō in tertū vas trāstusa coacuerint. Sed statim d̄ prelo purissime emendata teste suū sapore seruauerint. hec Hieronymus. Et scire debes q̄ olim in ecclesia vnusquisq̄ cantabat q̄ volebat: ideo Theodosius Imperator v̄ir immēse religiositatis: ch̄rio et ecclesie fidelissim⁹: rogauit papā Damasum vt alicui v̄iro docto ecclesiasticū officium cōmitteret ordinandū. Ipse autē sciens Hieronymū tā in lingua latina q̄ greca et hebraica p̄fectū: atq̄ in omni scientia ac virtute summū: eidē cōmissit dictū officium. Hieronymus ergo psalteriū p̄ fertas distinguit: atq̄ vnicuiq̄ ferie p̄ritū nocturnū assignauit. Et cum gloria patris et filii et sp̄s̄u sc̄ro. in fine cuiuslibet psalmi dicendū instituit. Deinde de eplā et euāgelia p̄ anni circulū decantandas: ceteraq̄ ad officium p̄ninentia preter cantū rōnabiliter ordinauit. Visit q̄ omnia de Bethleē ad summū pontificē: et tam a papa q̄ a cardinalib⁹ fuit approbatū ac p̄petuo autēticatū. Tādem Hieronymus in ore spelūce vbi dñs Iesus ch̄ris lacuit monumentū sibi cōstruxit: in q̄ expletis. xvij. annis et mensib⁹ sex sepult⁹ fuit. Ex dictis patet quā tū teneat ch̄riana religio patri doctoz Hieronymo q̄ tot ac tanta mirabilia ob reuerentiā orthodoxe fidei edidit. Sed quātis inuidie stimulis hic tā excel-

Hieronymus inuidie stimulis lacertur.

lens doctor fuerit dilaceratus satis liquet ei q̄ aurea scripta sua lustrauerit. Quā scribens ad Pāmachiū in defensione libroz cōtra Iouinianū. Nō intulit eplā causa fuit silentiū tuū: ita inquit. Si rustici homines: et vel rhetorice vel dialece artis ignari detraherēt mihi: tribuerēt ventā imperitiē: nec accusatorem reprehenderēt vbi nō voluntatē in culpa cernerēt sed ignorantia. Nūc vero cum d̄fferri homines et liberalib⁹ studijs eruditi magis velint ledere q̄ intelligere breuiter a me responsum habeāt: corrigere eos debere: p̄tā nō reprehendere. hec Hieronymus. Et ad p̄ncipiā virgine: et est p̄ncipiū eplē: ita inquit. Scito me p̄ncipiā in ch̄rio filia a plerisq̄ rep̄hendi q̄ interdū scribā ad multas res et fragilliorē sexū marib⁹ preferā. Et idcirco debeo primū obrectatoribus meis respondere. et sic venire ad disputatiunculā quā rogasti. Si v̄iri de scripturis quererēt mulierib⁹ nō loquerer. hec Hieronymus. Et itez Hieronymus d̄ locis et nominib⁹ hebraicaz questionū: epistola incipit. Cū in p̄ncipijs libroz dicit sic. De vero procul ab vrbib⁹ foro litibus: turbis: remotum: sic quoque vt Quintilianus ait: latentē inuenit inuidia. Et itā Hieronymus ad virginem exulem: eplā incipit. Si deus ac dñs noster Iesus christus: sic ait: Sed dicit aliq̄s. Quisq̄ vitare inuidiā cupit timeat plurib⁹ innotescere vel placere. Ecce iustus Abel nullos habuit quib⁹ innotesceret vel placeret: et tamen inuidie odiū vitare nō potuit. Erat enim h̄cūq̄ absq̄ hoīm amicitijs p̄rabi non posse opinat inuidiā: cū illa nō tā humanas amicitias q̄ solā dei amicitia p̄sequat.

Hec Hiero. Et in plogo sup Josue sic br. Nos ad patriā festinātes mortu-
 feros syrenarū cantus surda debem⁹ aure trāstire. Et itez ad Asellā p̄ginez
 in eplā q̄ incipit. Si tibi putes grās a me referri posse: dr sic. Licet me scelera
 rū qdā putet z flagitijs meis obrutū z p̄ctis meis etiā hec parua sint tū: bñ
 factis: q̄ ex tua mente etiā malos bonos putas. Periculosuz quippe est de seruo
 alteri⁹ iudicare: z nō facilis ventā praua dixisse de rectis. Veniet ventis illa
 dies z mecum dolebis dolore non pauco. Ego probrosus: ego versipellis z lu-
 bricus: ego mendax z sathane arte deceptus. Quid est tutius: hoc vel creditū
 disse vel sturisse de insontib⁹. An etiā de noxijs credere noluisse? Osculabant
 quidā mibi man⁹ z ore vipereo detrahebāt: dolebāt labijs: corde gaudebāt: vi-
 debar dñs z subsannabāt illos z misere me seruū suū: futuro cū eis iudicō re-
 seruabat. Alius incessum meū calumniabat z risum. Ille vulcū detrahebāt.
 Hic in simplicitate aliud suspicabat. Pene certe trīenio cū eis vixi multa me
 p̄ginū crebro turba circūdedit diuios libros vt potui nōnullos sepe disse-
 ruit. Recto assiduitatē: assiduitas familiaritatē: familiaritas fiducia fecerat. Di-
 cant qd vnq̄ in me aliter senserūt q̄ ch̄itanū decebat: Dicāt si pecunā culus
 q̄ accepti: si munera parua vel magna nō spreui? In manu mea es allicus in-
 sonuit: Obliquis sermo: oculus petulās fuit: Nilhil aliud mibi obijcit nisi sen-
 sus meus: z hoc nunq̄ obijceret: nisi cū Hierosolymā paula p̄ficiēsit. Isti credi-
 derūt mentiēti: cur nō credūt negātī. Idē hō qui fuerat: fatet insontē: q̄ dudū
 noxium predicabat. Et certe veritatē magis exprīmūt tormēta q̄ r̄sus: nisi q̄
 facillius credit: qd aut fictū libent⁹ audit: aut nō fictū vt fingat impellit. An-
 teq̄ domū sancte paulē noscerē totius in me vrbis studia p̄sonabāt: oim pene
 iudicō dignū summo sacerdotio decernebar. Beate memorie Damasus me-
 us sermo erat dicebar sanctus: dicebar humilis z discretus. Nunq̄ domū al-
 cuius laiciuoris ingressus sum: Nunq̄ me vestes serice: nitētes gēme: p̄tra-
 factes: auri rapuit ambitio. Nulla fuit aliquādo matronarū rome que meam
 posset edomare mentē: nisi lugens atq̄ tetunās Paula squales sordib⁹: fletib⁹
 pene cecata: quā cōtinuis noctib⁹ dñi misericordiā deprecantē: sol sepe deprehē-
 dit. Lusus canricū psalmista: sermo euangelicū: delicta cōtinētia: vita teiuniaz.
 Nulla me potuit aliq̄ delectare: nisi illa quā manducātem nō vidi. Sed post
 q̄ eam p̄ sue merito castitatis: venerari: colere: suscipere cepit: omnes ilico me de-
 seruere virtutes. Diuidia primū mordax tui. o sathane calliditas semp san-
 eta persequeris. Et sequit ad predica sic. Gratias aut ago deo meo q̄ dignus
 sum quem mundus oderit. Valeficum me quidā garrūt: titulū fidei seruus
 agnosco. Dagum vocāt z iudei dñm meū. Seductor z apostolus dictus est.
 Tentatio me nō apprehendat nisi humana. Quotam partē angustiarū p̄p̄s-
 sus sum qui cruci milito. Infamiam falsi criminis importabūt. Sed scio per
 bonam z malā famam peruenire ad regna celoz. Hec omnia Hieronymus.
 Iterum Hieronymus in epistola ad Oceanū psolatoria: que incipit. Diuer-
 forū opprobrioz tribulationes: ita inq̄t. Irridebāt em̄ scribe z pharisei ch̄istū
 q̄ diuitias cōtempserit sicut scriptū est. Hec audientes scribe z pharisei qui
 erant avari irridebant eum. Habemus z nos scribas: habemus etiā z pharise-
 os qui nūc ch̄istū discipulos spernētes diuitias irridēt sicut illi irrisere dñm
 z magistrū. Sed dicendū est eis qd illis tūc rēp̄tis dicitū est. Vos estis qui tu-
 stificauistis vos corā hominib⁹: qd hominib⁹ altū est: abominatio est apud deū.
 Et itez ibidē sequit sic. Nō oportet ergo nos q̄rundā risu vel subsannatiōe cō-
 teri: cū etiā ipm dñm a talib⁹ nō ignoram⁹ irrisum. Sed exultare poti⁹ z gau-
 dere debemus: si z nos illa omnia que z dñs noster ante prulit p̄feram⁹ receptu-
 ri etiā p̄ ipā subsannatiōe mercedē: q̄ nihil est qd nobis p̄ ch̄i nomie sine pre-
 iūsto irroget. Vide q̄ beati sunt atq̄ felices qb⁹ etiā insipientiū r̄sus p̄ficiē-

Insur-
 gur emu-
 li z hie-
 ro-
 nymū z q̄
 re.

Patricia
 Hierony-
 z emulos

Adhuc
 nūc s̄ scri-
 be z pha-
 risei in ec-
 clia z quō-

De bto Hieronymo

ad salutē. Ita etem dñs diligētes se diligit: ita se timētes honorat: vt nec irrisi
deri eos gratuito sinat: q̄b̄ z p̄ subsannatib̄ retribuēt vltionē. Hec igit̄ tu sa
plens sancta q̄ aīa vite insipientiū z infidelīū fabulis terreatis: q̄ minus ea q̄
legis sunt factas. Neq̄ de gehēne ignib̄ nos hoīm fabule poterūt liberare vel
risus: sed ch̄i timor atq̄ iusticia. Hec Hiero. Ex dictis liquet q̄ntū inuidie sūt
multis Hieronymus Thomas Gregorius ac ceteri illustres viri p̄secuti fue
rūt. Pro p̄clusionē igit̄ scire debes q̄ inuidia s̄m Robertū holkor est toxicū
cū charitatis: ostiū iniquitatis: z putredo sanitatis. Primo dicit̄ inuidia toxicum
charitatis: q̄ n̄si inuidia esset quilibet de bono alterius gauderet: z de malo al
terius doleret. Quia hoc est p̄riū charitatis. Uñ Aug. sup̄ Joannē: ait. Tolle
inuidiā z tuū est qd̄ habeo: tolle inuidiā z meū est qd̄ habes. Uñ glo. sup̄ illud
Esa. xlv. ca. Ego dñs formās lucē z creans tenebras: d̄r. Qd̄ est vita serpētis
mors est hoī: sicut est venenū. Et ecōtra humor aqueus. i. saliuā: est vita hoīs:
z est mors serpētis. Similit̄ illud qd̄ est vita p̄uosi z boni hoīs est mors iuī
do. Et qd̄ est in bono vtro mors vel damnū: est iūdo vita. Scdo inuidia est
ostiū iniquitatis. Per hanc em̄ mors intravit in mundū. vñ Sap. ij. ca. d̄r. Inui
dia aut̄ diaboli mors introiuit in orbē terrarū. imitant̄ aut̄ illū q̄ sunt ex parte il
lius. Per hanc occisus est Abel a Cain: z Jacob tribulatus est ab Esau. Jos
seph vendit̄ a fratrib̄. Dauid p̄secutus a Saule. Per inuidiā p̄curatus est la
plius mūdī: z ch̄is tradit̄ est a iudeis. vñ Bar. xxvij. ca. d̄r. Sciebat em̄ Pila
tus q̄ p̄ inuidiā tradidissent eū. Istud ostiū iniquitatis inuidie vere nullus p̄t
vitare. Hinc Sene. in li. de morib̄ ait. Et si nullos inimicos tibi fecit inuria:
multos tñ fecit inuidia. Hinc etiā Aug. in p̄mo libro de doctrina ch̄iana: ait
Inuidia viciū diabolicū est: q̄ solū diabolus reus est z inexcusabilis reus. Non
em̄ diabolo dicit̄ vt damnet̄. Adulteriū cōmissit̄: furtū fecit̄: villā alienā ra
puit̄: sed hoī stanti inuidit̄. Hec Aug. Tercio inuidia est viciū vel putre
do sanitatis. Uñ Prouer. xliij. ca. dicit̄. Ultra carnū sanitas cordis: putredo
ocū inuidia. Qd̄ verbū p̄actas Greg. in. v. libro moralī. ca. xxxiij. dicit̄ sic.
Quid em̄ p̄ vitā carnis nisi infirma quedā ac tenera. Et qd̄ p̄ ossa nisi fortia
acta signant̄. Et plerūq̄ p̄tingit vt qdā cū vera cordis innocētia in nōnullis
suis actib̄ infirmi videant̄. Quidā p̄o tā quedā ante humanos oculos robu
sta exerceat̄: sed tñ erga alioz bona intus inuidie pestilētia tabescant. Vñ ḡ d̄r
Ultra carnū sanitas cordis: q̄ si mētis innocētia custodit̄: etiāsi qua foris ifir
ma sunt q̄nc̄ roborant̄. Et recte subdit̄. Putredo ossiū inuidia: q̄ p̄ liuoz vici
um an̄ dei oculos pereūt etiā fortia acta p̄cutū. Ossa q̄ppe p̄ inuidiā putresce
re est: quedā etiā robusta deperire. Hec Greg. Est igit̄ inuidia iustissimū vici
um: q̄ est in sui auctore reciprocū. Uñ Hugo de serō Victore. Iustius inuidia
nihil q̄ p̄tinus ip̄m auctore punit̄ cor cruciatq̄ suū. Et Basili⁹ ait. Sicut ru
bigo ferrū: sic inuidia aīam de qua nascit̄ corrūpt̄. Et ideo maxīmā inuitiā fa
ceret deus inuidio si poneret eū in celo: q̄ est tbi summa felicitas in p̄mo et p̄
dñs summū nocumētū esset inuidio si deus poneret eū in celo: cū inuidia sit tri
stia aliene felicitatis. Et ideo inuidus erit locat⁹ in inferno vbi nihil vdebit̄
cui inuidere poterit. Propterea Gregorius cuplēs valde nos ab isto vicio pur
gari in. v. li. moral. ca. xxxiij. d̄r sic. Sed qualit̄ inuidia eruat̄ inuimem⁹. Diffi
cile nāq̄ est vt hoc alteri nō inuideat: qd̄ adspiciat alter exoptat: q̄ q̄qd̄ tēpora
le percipit: rāto sit minus singulis q̄nto diuidit̄ in multis. Et idcirco desideran
tis mentē liuoz excruciat: quia hoc qd̄ appetit̄ aut funditus alter accipiēs ad
mit̄: aut a quārtate restringit. Qui ḡ liuozis peste plene carere desiderat: illaz
hereditatē diligat quā coheredū numerus nō angustat. Que z om̄ib̄ vna est
z singulis tota: que tanto largior esse ostēdit̄ q̄nto ad hanc percipientiū mult
tudo dilatur. Hec Gregorius. Sunt quippe inuidi merito z virtute ceteris

Nota tri
a de p̄cō
inuidie.
Primum

Secūdu

Tertiu

Quōpō
curari hō
ab inuidia

De pctō Gule Fo. LXXIII

Inferiores: & quibus minus valeant: tamen semper obumbrare nituntur meliores
Eo modo quod inferior planeta eclipsat superiorem. Ut patet ad sensum de luna quod
si super idem hemispherium se opponat inter nos et solem / facit eclipsim in sole. Hinc
Lactantius in ultimo libro de uoluntatibus institutionum. ca. 11. dicit sic. Omnes
enim quos cupiditas aut voluptas precipites trahit inuidem et qui virtutem ca-
pere potuit et inique ferunt id habere aliquod quod ipsi non habent. Erunt itaque pau-
per: humilis: immobilis: subiectus iniurie: et tamen omnia que amara sunt per-
ferens. Erunt patientiam iugem ad summum illum gradum finemque perduxerit da-
bit ei corona virtutis a deo. pro laboribus quos in vita propter iustitiam pertulit immortu-
ralitate donabit. Hec Lactantius. His dicitur nota duos versus qui sequuntur.
Inuidus affligit bonis letat inique
Detrahit: exulat: susurrat: murmurat: odit.

De peccato Gule.

Deccatum gule secundum Augustinum est inordinata ci-
bi auaritia. Vel ut ait Hugo. Gula est solius corporis causa illece-
rosus et auarus ciborum appetitus. Vel gula est vorax edacitas natu-
re finibus non contenta. Qui ergo ventri et gule obediunt / magis anima
et lum numero computant quam hominum. In cunctis autem cibus et potibus consideran-
dum est / non que voluptas: sed que requirit necessitas. Hinc Isidorus in. ij. li-
bro de summo bono. ca. xliij. dicit sic. Nam et philosophi dixerunt: cibandus est
venter ut contineat animam / non ut corumpat: qui nimium cibus utuntur quan-
to magis ventrem pascunt: tanto amplius sensum mentis obrundunt. Nam
greci dixerunt: ex crasso ventre / subtilem sensum gigni non posse. Hec Isidorus
Ratio autem huius sententiae Isidori est: quia ex immoderata sumptione cibi
et potus / ascendunt fumositates ad cerebrum ipsumque perturbant: hinc inde se-
quitur inordinatio rationis: eo quod perturbatis inferioribus viribus corporalibus: rationem.
ipsa anima impeditur. Sopor itaque gubernaculo rationis per immoderan-
tiam cibi et potus: facile generant inique filii huius peccati. Primo genera-
tur hebetudo mentis: id est summersio rationis circa spiritualia que tollit gu-
stum et deuotionem spiritus. Secundo generatur inepra leticia / que est
quedam lasciuia carnis siue gestus corporis inordinatus lasciuiam mentis de-
monstrans. Tertio generatur multiloquium siue loquacitas. Homo enim
saturatus cibo et potu verba non ponderat: unde sequuntur detractiones: tur-
pia verba: vituperia: iniurie: et huiusmodi. Quarto generatur immundicia
quia ex vicio gule solet provenire vomitus: ructus: fetor: anhelitus: et alie libi-
dinosae immundicie. Quinto generatur scurrilitas: que est quedam incom-
positio: siue deordinatio: siue iocularitas in exterioribus membris que ad risu-
sum mouere solet: proveniens ex defectu rationis cuius est membra compone-
re. Plura alia nocumenta et damna inferunt homini / et quo ad animam / et quo ad
corpus viciu gule / de quibus vide pulchra mortua et aureas sententias Hiero-
nymi et aliorum doctorum: ubi agit supra de quarto et quinto remedio con-
tra luxuriam. Sed pro maiori recreatione languentis ac sitientis anime: ac pro
correctione vite melioris. Nota dicta sanctorum doctorum que sequuntur. In pri-
mis dicit Hieronymus scribens ad Rusticum monachum de vita monasti-
ca: hortatur nos exemplo beati Pauli apostoli ad abstinentiam et maceratio-
nem carnis: que directe opponuntur vicio gule: epistola incipit. Nihil christia-
no felicitius: ubi ita inquit. Glas electionis in cuius christi pectore resonabat:
macerat corpus et subiecit seruituti. Et tamen cernit naturalem carnis ardo-
rem sue repugnare sententie: ut quod non vult agere compellatur et quasi vim